

Департамент освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації
Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Закарпатський центр туризму, краєзнавства, екскурсій і спорту учнівської молоді

Дзембас Олександр Васильович

Авторська програма гуртка: «Юні археологи»
I, II року навчання - основного рівня, III року навчання - вищого
рівня

УЖГОРОД
2018

Дзембас Олександр Васильович

Авторська програма гуртка «Юні археологи»

I, II року навчання - основного рівня, III року навчання - вищого рівня.

Авторська програма методиста Закарпатського центру туризму, краєзнавства, екскурсій і спорту учнівської молоді складена на підставі багаторічного досвіду роботи гуртка. Автор пропонує свою модель програми з поглибленим вивченням регіональної історії та її ув'язкою з проблемами загальноукраїнської, європейської та світової археології. Інноваційним підходом програми є поглиблена практична складова та її пристосування до вивчення та часткового вирішення проблем конкретної пам'ятки (пам'ятки архітектури національного значення – Невицький замок). Програма може бути використана керівниками гуртків археологічного спрямування Закарпатського центру туризму та слугувати моделлю для адаптації по спеціалізації археологічних гуртків у інших регіонах України.

Рецензенти, укладачі:

Качур Б.М. – завідуючий кафедрою менеджменту та інновацій розвитку освіти, кандидат педагогічних наук ЗПППО

Кузьма В.М. – методист кабінету виховної роботи та предметів етико-естетичного циклу ЗПППО

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ЗПППО

Протокол № 5 від 22.12.2018 року.

Затверджено наказом департаментом освіти і науки Закарпатської облдержадміністрації (наказ № 91 від 26.03.2019)

Зміст

1. Пояснювальна записка до програми I року навчання.....	4
Навчально-тематичний план I року навчання, основного рівня.....	8
Програма	10
Основні вимоги до знань і вмінь вихованців гуртка після першого року навчання.	14
2. Пояснювальна записка до програми II року навчання	16
Навчально-тематичний план II року навчання, основного рівня.....	17
Програма	20
Основні вимоги до знань та вмінь вихованців гуртка другого року навчання. ...	24
3. Пояснювальна записка до програми третього року навчання вищого рівня ...	26
Навчально-тематичний план III року навчання вищого рівня	28
Програма.....	32
Список використаної та рекомендованої літератури.....	38
Алгоритм написання програми.....	45
ДОДАТКИ.....	46

Алгоритм написання програми

Регіональні особливості історії та археології, а також багаторічний практичний досвід спонукали автора запропонувати своє бачення змісту та форм навчання і виховання учнівської молоді в археологічному гуртку. Для підготовки програми автор використав загальні методичні рекомендації та вже розроблені авторські програми археологічних гуртків з врахуванням регіональних особливостей в Україні (Полтава, Донецьк, Запоріжжя, Київ) та Росії (Москва, Санкт-Петербург). У своїй програмі автор намагається адаптувати доволі складний та насичений академічний курс до рівня підготовки та інтересів шкільної учнівської молоді. Саме тому при підготовці програми широко використовується не тільки наукова, але і науково-популярна та дитяча література і науково-популярні фільми. Особливістю пропонованої програми є широке залучення шкільної молоді до практичної роботи по дослідженню, впорядкуванню та популяризації пам'ятки архітектури і археології національного значення – «Невицький замок». Саме тому більш детально у програмі розглядаються проблеми та досягнення середньовічної археології. Залучення учнівської молоді до роботи у конкретній археологічній експедиції, що має академічний статус, дозволяє учням ознайомитись з усім спектром методичних та технологічних прийомів сучасної археологічної науки. Інноваційним підходом для формування громадської позиції, навчання і виховання юної особистості є практична робота учнів у міжвіковому та міжнародному експедиційному колективі.